

แบบเขียนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
หลักสูตรการทอเสื่อจากกกและไผ่จำนวน๑๕ ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรัตนบุรี

ความเป็นมา

เสื่ออกเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีใช้กันอยู่ทั่วไปทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะต้นกกเป็นพืชจากธรรมชาติที่ขึ้นอยู่ทั่วทุกภูมิภาค และภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นที่นำต้นกกมาแปรสภาพก็มีลักษณะคล้ายกัน หรือได้รับอิทธิพลทางความคิดจากรุ่นสู่รุ่น ทำให้เสื่ออกถูกจัดได้ว่าเป็นปัจจัยจำเป็นอย่างหนึ่งต่อการดำรงชีวิตของผู้คนในอดีต และเห็นถึงวัฒนธรรมทางภูมิปัญญาของท้องถิ่นการทอเสื่ออกนั้นนับเป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านที่มีการสืบสานมายาวนาน โดยเฉพาะในช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายนของทุกปี ชาวบ้านก็มักจะใช้เวลาที่ว่างเว้นจากการทำไร่ทำนา มาทอเสื่ออกเพื่อใช้ในครัวเรือนและขายเป็นรายได้เสริม แต่ปัจจุบันภูมิปัญญาในการทอเสื่ออกเริ่มจางหายไป มีสินค้าจากวัสดุสังเคราะห์เข้ามาแทนการใช้เสื่ออกมากมาย ทำให้กระแสความนิยมในการใช้เสื่อลดลง แต่คนแก่คนแก่ก็ยังคงมีการทอเสื่ออกอยู่บ้าง คนรุ่นใหม่ในชุมชนจึงอยากที่จะเรียนรู้วิธีการทอเสื่ออก เพื่อที่จะประกอบอาชีพและสืบสานภูมิปัญญาพื้นบ้าน

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรัตนบุรี มีบทบาทหน้าที่หนึ่งในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ประกอบไปด้วยกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ในรูปแบบการศึกษาแบบพัฒนาอาชีพระยะสั้น ให้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ จึงได้ดำเนินการสำรวจความต้องการของผู้เรียนด้านอาชีพเพื่อการทำมาหากินของประชาชน พบว่ามีผู้เรียนอยากเรียนรู้ การทอเสื่อจากกกและไผ่ เป็นอาชีพอิสระ สามารถทำอยู่ที่บ้านได้ และมีเวลาดูแลบ้าน ดูแลครอบครัว และเป็นอาชีพหนึ่งที่ทำง่าย ทำให้เป็นอาชีพเสริมได้ จึงได้ทำการจัด โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนอำเภอรัตนบุรี พัฒนาอาชีพระยะสั้น (กลุ่มสนใจไม่เกิน ๓๐ ชั่วโมง) หลักสูตรการทอเสื่อจากกกและไผ่ จำนวน ๑๕ ชั่วโมง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับประชาชนในชุมชนที่มีความสนใจได้เรียนรู้ และเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพต่อไป

หลักการของหลักสูตร

เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงในการทอเสื่อจากกกและไผ่ ที่มีความหลากหลายรูปแบบโดยยึดหลักความสอดคล้อง ความพร้อมและความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งบูรณาการปรัชญา คิดเป็นและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในจัดการการเรียนรู้

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะในการทอเสื่อจากกกและไผ่ สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพได้

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ/ประชาชนผู้สนใจ/ผู้สูงอายุ

ระยะเวลา

หลักสูตรการทอเสื่อจากกกและไผ่ ใช้เวลาเรียนทั้งหมด ๑๕ ชั่วโมง

๑. ภาคทฤษฎี จำนวน ๓ ชั่วโมง

๒. ภาคปฏิบัติ จำนวน ๑๒ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง		รวม
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	
๑	๑. ช่องทางการประกอบอาชีพ การทอเสื่อจากกกและไหล	๑.๑ ผู้เรียนสามารถอธิบาย ความรู้และความสำคัญของ กกและไหลได้ ๑.๒ ผู้เรียนสามารถบอก ความเป็นได้ในอาชีพการ ทอเสื่อจากกกและไหลได้ ๑.๓ ผู้เรียนสามารถบอก ทิศทางและแหล่งเรียนรู้ การประกอบอาชีพการทอ เสื่อจากกกและไหลได้ ๑.๔ ผู้เรียนสามารถอธิบาย การประกอบอาชีพการทอ เสื่อจากกกและไหล ,ความรู้ ที่เกี่ยวข้อง	๑.๑ ความสำคัญในการ ประกอบอาชีพการทอ เสื่อจากกกและไหล ๑.๒ ความเป็นไปได้ใน การประกอบอาชีพการ ทอเสื่อจากกกและไหล - ความต้องการของ ตลาด - การใช้แรงงาน - การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ - การเลือกทำเลที่ตั้ง ๑.๓ ทิศทางการ ประกอบอาชีพการทอ เสื่อจากกกและไหล	๑.๑ วิทยากรบรรยาย องค์ความรู้ ความสำคัญ เกี่ยวกับการทอเสื่อจากกก และไหล โดยศึกษาข้อมูล จากเอกสาร ต่างๆ สถาน ประกอบการ สื่อของจริง ภูมิปัญญาในชุมชน เพื่อนำ ข้อมูลมาใช้ในการ ประกอบอาชีพ ๑.๒ ครู ผู้เรียน วิทยากร ภูมิปัญญา ร่วมกัน วิเคราะห์ทิศทางและแหล่ง เรียนรู้ การตัดสินใจเลือก การประกอบอาชีพการทอ เสื่อจากกกและไหลใน ชุมชนจากข้อมูลต่างๆ ๑.๓ วิทยากรบรรยาย เกี่ยวกับการคัดเลือกกก และไหลเพื่อใช้ในการทอ ๑.๔ วิทยากรบรรยาย เกี่ยวกับเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ในการฝึก ปฏิบัติการทอเสื่อจากกก และไหล ๑.๕ วิทยากรบรรยาย ความรู้เทคนิคและขั้นตอน ต่างๆของการทอเสื่อจาก กกและไหล	๓	-	๓

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง		รวม
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	
๒	๒. ทักษะการประกอบอาชีพ การทอเสื้อผ้าจากกกและไหม	๒.๑ ผู้เรียนสามารถอธิบาย ปฏิบัติตามเทคนิค และการฝึกปฏิบัติในการออกแบบการทอเสื้อผ้าจากกกและไหม	๒.๑ ชั้นเตรียมการ การปฏิบัติ การทอเสื้อผ้าจากกกและไหม - ชั้นเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ - การคัดขนาดต้นกกและไหม - การแยกขนาดต้นกกและไหม - การจักต้นกกและไหม - การย้อมสี และการตากแห้งต้นกกและไหมก่อนทำไหมก่อนทำ ๒.๒ ชั้นตอนการทอเสื้อผ้าจากกกและไหม - การทอเสื้อผ้าจากกกและไหมตามแบบลวดลายในการทอ	๒.๑ วิทยากรสาธิตพร้อมให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การทอเสื้อผ้าจากกกและไหม - ชั้นเตรียมวัสดุอุปกรณ์ - การคัดขนาดต้นกกและไหม - การแยกขนาดต้นกกและไหม - การจักต้นกกและไหม - การย้อมสี และการตากแห้งต้นกกและไหมก่อนทำ ๒.๒ วิทยากรสาธิตพร้อมให้ผู้เรียน ฝึกปฏิบัติ ชั้นตอนการทอเสื้อผ้าจากกกและไหม - การทอเสื้อผ้าจากกกและไหมตามแบบลวดลายในการทอ	-	๑๒	๑๒
	รวม				๓	๑๒	๑๕

สื่อการเรียนรู้

๑. เอกสาร/ใบความรู้
๒. ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้
๓. อินเทอร์เน็ต
๔. ภูมิปัญญาท้องถิ่น
๕. ฝึกปฏิบัติจริง

การวัดผลประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร
๓. ตรวจสอบผลงาน

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ

การเทียบโอน

ไม่สามารถเทียบโอนได้ เนื่องจากไม่ครบ ๔๐ ชั่วโมง : ๑ หน่วยกิต ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ. ๒๕๔๕ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ (ข้อ๙) การจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นผู้อนุมัติหลักสูตร โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ ....ผู้เสนอหลักสูตร

(นางประจจิตร แสงใส)

หัวหน้างานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

ลงชื่อ..... .....ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นายวีระ เทพวงศ์ศิริรัตน์)

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ..... .....ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นางกนกรัตน์ บานชื่น)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอรัตนบุรี

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ สกร. อำเภอรัตนบุรี

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ.....

หลักสูตร.....การทอเสื่อจากกกและไผ่.....จำนวน.....๑๕.....ชั่วโมง.....

ระหว่างวันที่.....เวลาเรียน.....

สถานที่จัดการเรียน.....

วัน เดือน ปี	เนื้อหา	กระบวนการ	หมายเหตุ
	<p>๑.๑ ความสำคัญในการประกอบอาชีพการทอเสื่อจากกกและไผ่</p> <p>๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทอเสื่อจากกกและไผ่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความต้องการของตลาด - การใช้แรงงาน - การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ - การเลือกทำเลที่ตั้ง <p>๑.๓ ทิศทางการประกอบอาชีพการทอเสื่อจากกกและไผ่</p>	<p>๑.๑ วิทยาการบรรยาย องค์ความรู้ ความสำคัญเกี่ยวกับการทอเสื่อจากกกและไผ่ โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ต่างๆ สถานประกอบการ สื่อของจริง ภูมิปัญญาในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบอาชีพ</p> <p>๑.๒ ครู ผู้เรียน วิทยาการ ภูมิปัญญา ร่วมกันวิเคราะห์ทิศทาง และแหล่งเรียนรู้ การตัดสินใจ เลือกการประกอบอาชีพการทอเสื่อจากกกและไผ่ในชุมชนจากข้อมูลต่างๆ</p> <p>๑.๓ วิทยาการบรรยายเกี่ยวกับการคัดเลือกกกและไผ่เพื่อใช้ในการทอ</p> <p>๑.๔ วิทยาการบรรยายเกี่ยวกับเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติการทอเสื่อจากกกและไผ่</p> <p>๑.๕ วิทยาการบรรยายความรู้ เทคนิคและขั้นตอนต่างๆของการทอเสื่อจากกกและไผ่</p>	<p>เรียนวันละ ๓ ชั่วโมง</p> <p>- ภาคทฤษฎี ๓ ชม.</p>

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ.....

หลักสูตร.....การทอเสื่อจากกกและไหล.....จำนวน.....๑๕.....ชั่วโมง.....

ระหว่างวันที่.....เวลาเรียน.....

สถานที่จัดการเรียน.....

วัน เดือน ปี	เนื้อหา	กระบวนการ	หมายเหตุ
	๒.๑ ชั้นเตรียมการ การปฏิบัติการ การทอเสื่อจากกก และไหล - ชั้นเตรียมวัสดุอุปกรณ์ - การคัดขนาดต้นกกและไหล - การแยกขนาดต้นกกและไหล - การจักต้นกกและไหล - การย้อมสี และการตากแห้ง ต้นกกและไหลก่อนทำ ๒.๒ ขั้นตอนการทอเสื่อจากกก และไหล - การทอเสื่อจากกกและไหลตาม แบบลวดลายในการทอ	๒.๑ วิทยาการสาธิตพร้อมให้ผู้เรียน ฝึกปฏิบัติการทอเสื่อจากกก และไหล - ชั้นเตรียมวัสดุอุปกรณ์ - การคัดขนาดต้นกกและไหล - การแยกขนาดต้นกกและไหล - การจักต้นกกและไหล - การย้อมสี และการตากแห้งต้น กกและไหลก่อนทำ ๒.๒ วิทยาการสาธิตพร้อมให้ผู้เรียน ฝึกปฏิบัติ ขั้นตอนการทอเสื่อจาก กกและไหล - การทอเสื่อจากกกและไหลตาม แบบลวดลายในการทอ	เรียนวันละ ๓ ชั่วโมง - ภาคปฏิบัติ ๑๒ ชม.

ลงชื่อ.....ครู กศน.ตำบล

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....วิทยาการ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจแผน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....